

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Pe un an 60 coroane. — Pe șase luni 30 coroane. — Pe trei luni 15 coroane.
Ziarul apare Marțea, Joi și Sâmbăta

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor, după învocală

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Sedința consistorului Mitropolitan

În zilele de Marți 23 și Mercuri, 24 Iulie a. c. st. vechi a ținut sedință plenară Venerabilul Consistor Mitropolitan ortodox român sub prezidenția Înalt Preasfinției Sale Părintelui Episcop al Aradului, ca locțiitor de mitropolit, fiind prezenți Preasfinția Sa Părintele Episcop al diecezei Caransebeșului, Dr. Miron Cristea, și asesorii consistoriali: Dr. Ilarion Pușcariu, Filaret Musta, Dr. Eusebiu Roșca, Roman Ciorogariu, Dr. Ioan Lupăș, Dr. Ioan Stroia, Matei Voileanu, din cler, și Vasilie Goldiș, Andrei Bârseanu, Dr. Nicolae Comșa, Dr. Georgiu Dobrin, Dr. Lucian Borcea mireni și secretarul substitut Lazar Triteanu.

Dintre obiectele mai de importanță amintim următoarele:

S'au hotărât că alegerile congresuale dela anul 1916 dimpreună cu toate hotărârile congresului dela 1916 și acestea pe baza hotărârilor sfîntitului Sinod Episcopesc și în deplină armonie și conțelegere cu consistorul mitropolitan sunt nevalide.

Se fac deci alegeri nouă pentru congresul național bisericesc ordinar, însă paralel cu acelea încât privește arhidieceza și pentru congresul național-bisericesc electoral. Alegerile se vor face în cursul lunii Septemvrie a. c. așa, că congresul să se poată convoca în cursul lunii Octomvrie pentru luna Noemvrie a. c.

Cu ajutorul lui Dumnezeu în cursul anului acestuia vom avea noi români ortodoksi mitropolitul nostru.

S'au luat măsuri corespunzătoare în mai multe afaceri, anume:

1. S'a luat act de renunțarea alesului secretar mitropolitan Dr. Georgiu Popa;

2. S'au luat dispozițiuni ca atât sărbătorile școlare, cât și cele naționale, apoi cele pentru diferitele oficii publice ale statului să se normeze în consonanță cu sărbătorile oficiale din regatul vechi;

3. S'a luat act despre ajutoarele acordate prin Consiliul dirigent pe seama bisericilor și în special pe seama preoților.

4. S'au luat măsuri, ca biserica noastră, care în cursul veacurilor a fost tratată mașter, și căreia pe deoparte i s'au răpit bisericile, Mănăstirile, averile, ear pe de altă parte altor biserici s'au dat bogate danii, moșii, li s'au ridicat biserici, școli, li s'au dat porțiuni canonice, domenii, biserica noastră zicem, să fie acumă pespăgubită, în privința dotațiunilor dela

stat, să fie delăturate nedreptățile trecutului.

Despăgubită deci biserica în mod cuviincios, și pusă pe o treaptă cu celelalte biserici favorisate în trecut de statul magiar, se va putea face în noul stat România Mare dotațiunea bisericilor după o cheie dreaptă, spre mulțămirea generală.

5. S'au luat măsuri pentru a se ridica nivelul cultural al clerului. S'a cerut facultate teologică ortodoxă lângă universitatea din Cluj, se susțin și se reorganizează conform cerințelor de azi seminariile teologice cu plan și cu normative nouă.

6. S'au luat măsuri pentru a se asigura fundațiunea Trandafil, care e comună cu mitropolia sârbească.

7. S'au luat măsuri pentru acordarea de burse din fundațiunea aceasta, avându-se cu deosebire în vedere sprijinirea tinerilor, cari vor face studii superioare teologice în străinătate.

8. S'au luat măsurile cuviincioase pentru organizarea și susținerea oficiului central la mitropolie. Se vor sistematiza pe lângă senat referenți permanenți, cari să stea la dispoziția mitropolitului, și să dea nouă viață organelor din centrul mitropoliei.

9. S'a dispus, că în timpul cel mai scurt să se facă obiect de studiu amănunțit revisuirea legii noastre bisericești, a Statutului organic, și să se adapteze stărilor și nevoilor de azi, ca acumă, când s'a înființat episcopie nouă în Cluj, în Oradea-mare, și să proiecteze una pentru părțile bănățene în Timișoara, Congresul național-bisericesc din toamna aceasta să afle lucrurile gata, și să le poată da sancțiunea finală și aprobarea.

10. S'au luat măsuri ca cu începutul anului școlar proxim la toate liceele de stat să fie sistematizate posturi de cateheți, cu dotațiune egală cu ceilalți profesori pentru cateheți cu calificățiune normală, ca întreg învățământul să fie pătruns de un spirit religios național sub supravegherea și scutul bisericii străbune a neamului nostru.

Sedințele s'au terminat Mercuri la orele 1½.

În timpul cel mai scurt vor urma deci măsuri pentru a se face în sinoadele parohiale din mitropolia întreagă alegerile pentru congresul național-bisericesc. Primele alegeri în România Mare, primele alegeri bisericești în stat național, în stat liber, primele alegeri neinfluențate de înrăuriri streine, ele vor fi adevărata expresiune a bisericii desrobite și descătuseate.

Sedințele Marelui Sfat

În 7 August 1919. Sedința a 14-a. Se deschide la ora 10 fără un sfert a. m. Prezidează dl A. Bârseanu.

Se citește telegrama de felicitare trimisă de generalul Prezan, precum și telegrama Societății dnelor din Craiova.

La ordinea zilei: Continuarea desbaterii asupra reformei agrare.

Protopopul I. Tăculescu este de părere să se lămurească țăranilor hotărârile Marelui Sfat privitoare la reforma agrară și la aplicarea sa, pentru a preîntîmpina eventuale neînțelegeri sau restălmăcirii.

Dl Pătăceanu aprobă cele spuse de antevorbitor. În considerare, că țăranul așteaptă mai mult pământ decât i se poate da, este dator să lumineze pe țăranii să lumineze pe țăranii și din acest punct de vedere. Oratorul află, că proiectul n'a luat de-ajuns în apărare pădurile. Nu este nimerit nici maximul, nici minimul exproprierii. Amintește și despre rolul băncilor în legătură cu reforma agrară.

Dl E. Goga cere să se fixeze maximul și minimul de proprietate, pentru a face pe țăranii să se întoarcă spre orașe.

Dl I. Lupăș face reprivire istorică asupra felului, în care țăranimea noastră, în cursul veacurilor, a fost oprămată și stoarsă din partea străinilor. Se bucură, că a sosit vremea, când regele țăranilor aduce dreptatea și pentru poporul nostru. (Aplauze. Membrii Sfatului felicită pe orator).

Peotul Iacob Popa crede, că trebuie să fie preferiți voluntarii și sprijinite economiile de model, precum și domeniile care au în vedere promovarea industriei și creșterea vitelor.

Țăranul Vasilescu cere ca exproprieria să fie mai întinsă, ca să poată fi împărțită cât mai mulți oameni.

Sedința se ridică la ora 12.

Aceeași zi. Sedința a 15-a. Se deschide la ora 5 fără un sfert, sub prezidenția dlui A. Bârseanu.

La masa ministerială sânt prezenți dnii: Maniu, Pop, Goldiș, Vlad, Braniște, Boilă, Goga, Suci, Bontescu.

Se urmează discuția generală agrară.

Dl O. Tăslăuanu combate punctul de vedere al social-democraților, cari în chestiunea agrară voiesc ca toate pământurile să formeze proprietatea statului. Vorbitorul zice, că cel ce lucrează pământul, trebuie să aibă și dreptul de a fi proprietar de pământ. Cere ca, în legătură cu reforma plănuită, să se înființeze o bancă agrară. Primește proiectul.

Dl V. Bontescu, șeful de resort al agriculturii, spune că proiectul ce l-a înaintat nu este opera sa, nici a Consiliului dirigent, și nici a Marelui Sfat, ci este opera poporului român întreg. Șeful resortului răspunde la obiecțiunile aduse proiectului. Scopul reformei este a da pământ aceloră, cari îl muncesc, pentru a susține puterile productive ale țării. Reforma nu poate să fie din cale afară radicală; căci, dând mai mult pământ, s'ar cere mereu și mai mult, — ceea ce ar avea drept rezultat o desorganizare. Cu privire la obiecțiunea, că marginile de exproprierie să se statorească cu 100—200 jugere (în loc de 500), vorbitorul este de părere că prin aceasta nu s'ar promova producțiunea, ci s'ar micșora. În acelaș timp trebuie să ne preo-

cupe și problema *industriei*, în considerare că nici jumătate din cererile de pământ nu vor putea fi satisfăcute. Și așa va trebui să deschidem izvoare nouă de câștig.

Expunerile dlui Bontescu au fost acoperite de aprobări generale, și oratorul viu felicitat, Președintele ședinței închide discuția generală asupra proiectului de lege agrară.

Adunarea primește în unanimitate proiectul în general.

După o scurtă pauză urmează discuția pe capitole.

Dl V. Moldovan, raportorul, comunică mai multe amandamente.

După o vie discuție se admite, ca amandamente să se poată face ori și când.

Ședința se ridică la ora 8.

In 8 August 1919: Ședința a 16 a. Se deschide la 9¹/₂ a. m.

La discuția specială a reformei agrare mai iau cuvântul dnii: *Fodor, Ivan, Osvadă, Bontescu*. Cu unele modificări neînsemnate se votează primii paragrafi.

Această zi: Ședința a 17-a. Se deschide la ora 4¹/₂. Prezidează dl A. Bârseanu.

Dl *Coroianu*, într-o cuvântare mai lungă, amintește luptele românilor pentru câștigarea de pământ. Țăranii noștri au trebuință de păduri și pășuni. Cere să se compună legea, prin care să înceteze procesele urbariale.

Dl *Pătăceanu* apără interesele moșilor.

Dau lămuriri dnii I. Suciu și V. Bontescu.

Comunicat oficial

— 6 August 1919 —

1. Frontul de ost: Pe Nistru posturile noastre au răspuns cu focuri, stăruitoarelor încercări de fraternizare ale bolșevicilor.

2. Frontul de vest: Diviziile noastre continuă cu dezarmările ungurilor.

În Budapesta e liniște desăvârșită. Ordinea a fost îndată și pe deplin asigurată.

Trupele noastre au trecut Dunărea ocupând malul ei drept, în sectorul Budapestei.

În ziua de 3 August la orele 10 trupele române au intrat în Timișoara, în uralele nesfârșite ale populației, adunate din toate colțurile Bănățului pentru a lua parte la această istorică și măreață sărbătorire.

Minunata ținută a ostașilor noștri a stârnit admirația tuturor. Bucuria era fără margini.

— 7 August 1919 —

Frontul de ost: Schimb rar de focuri de pușcă și mitralieră.

Frontul de vest: Diviziile dușmane continuă cu depunerea armelor. Se urmăresc câteva unități răslețe cari s'au retras spre Nordojo, regiunea Erlau. Noile trupe române care au intrat în Budapesta au fost foarte bine primite de populație aruncându-li-se flori în cale. Populația se arată bucuroasă că a scăpat de devastările și teroarea bolșevicilor. Astăzi capitala Ungariei se găsește în deplină ordine și liniște.

— 8 August 1919 —

Frontul de ost: Incercări de trecere ale inamicului au fost respinse cu focuri.

Frontul de vest: Sânt în curs de dezarmare lucrătorii marilor fabrici din Budapesta și împrejurimi. Totul se petrece în liniște. S'a capturat numărös material de război, care este în curs de adunare și inventariare.

Marele Cartier General.

Ce este de făcut?

Dintr'un articol mai lung, publicăm în spațiul restrâns ce ne stă la dispoziție, următoarele:

Dacă e vorba ca legea electorală, acum votată, să fie folosită de toate clasele sociale, este neapărat ca aceste clase să fie organizate, să aibă conducere și disciplină de fier. Altfel, nu se vor putea folosi de avantajele legii, ci vor fi sugrumate politicește de clasele cu organizația mai consolidată și mai perfectă.

Pildă vie ne dau socialiștii, cu mișcările lor sfârșite aproape totdeauna în favorul propriu. Noi, un popor de mici agricultori, în trecut am fost complet excluși din viața de stat.

Timpurile actuale astfel ne găsesc cu totul nepregătiți. Nu sânt organizați țăranii — talpa țării, — și nici preoții, nici învățătorii, ba nici alții din clasa intelectuală, — decât socialiștii cu ideile lor antimonarhice și internaționale, care adeseori taie adânc în interesele neamului și ale bisericii.

Fiecare tagmă ar trebui să-și aibă reprezentanții în parlament. Aceasta e sigur. Dar, lipsindu-ne organizația, se poate întâmpla ușor ca să fim năpădiți de elemente străine în vederi și concepții politice; și așa, tagmele cele mai însemnate politice, să nu aibă reprezentanți conform numărului și capacității lor. Un rău acesta, care la tot cazul, în interesul binepriceput al cauzei comune, trebuie suprimat de la începutul erei nouă constituționale.

Preoțimea și învățătorimea — cu drept cuvânt își pot pune întrebarea: Ce e de făcut acum?

În trecut eram înălțurați.

Acum, s'a întors roata vremii.

Advocatul însă, medicul, comerciantul, meseriașul nu poate apăra cu tăria convingerii și cu interes trebuințele și aspirațiile plugarului, ale preotului sau al dascălului. Și întors.

În schimb aceste trei tagme din urmă, totmai fiind într'un nou contact zilnic, având viață socială comună, au interese identice, și din toate punctele de vedere se pot reprezenta reciproc.

Dar este aproape sigur că preotul, dascălul și țăranul au să lipsească din sinoade, din congrese, și din parlamentul țării, dacă nu vor afla modalitatea pentru a se prezenta cu o organizare solidă.

Ca să nu fim rău înțeles, țin să declar că nici pe departe nu doresc întemeierea unui partid clerical. La noi e imposibil să se înființeze. Clerul nostru, spre deosebire de clerul altor confesiuni, are alt cerc de activitate și alte legături cu credincioșii săi.

Este regretabil, că congresele noastre, al învățătorilor și al preoților, nu s'au cugetat și nu au desbătut chestia organizării și din punct de vedere politic. Eu nu sânt de acord cu cei ce susțin, că dascălul și preotul să nu facă politică, ci să-și vadă de chemarea lor sfântă și nobilă. Da, prea adevărat, să-și împlinească marea îndatorire a educației, — dar tot atunci nu-și pot lăsa, pe cei crescuți cu multă trudă, în grija elementelor distrugătoare... Și nici interesele lor proprii nu le pot încredința pe mâna celor mai mult sau mai puțin stăini de dânsii, sau chiar adversari ai ideilor și năzuințelor tagmelor ce reprezintă.

Eată pentruce, acum în fața alegerilor parlamentare, preoților și dascălilor li se pune imperios întrebarea:

Ce este de făcut? Dr. Ioan Stanciu.

Manifestația din București

Vestea intrării armatelor române în capitala Ungariei s'a răspândit repede în toate cartierele din București și a provocat o enormă bucurie.

Fiecare își aducea aminte de suferințele îndurate de la armata ungurească și de jicnirea simțului național vreme de doi ani aproape, prin afișarea la orice împrejurare a stindardului maghiar în inima țării cutropite. Acum, pe edificiul parlamentului maghiar fâlfâie tricolorul românesc. E cel mai alinător balsam ce s'ar fi putut turna peste ranele țării.

Poporul Capitalei s'a revărsat dela margine spre centru în valuri dese, cu lăutari și cu muzici în frunte.

La ora 8 seara, piața din fața statuei lui Mihai Viteazul era o masă de capete. Orilașul statuei, era acoperit de cetățeni care fâlfâiau de acolo, de sub securea marelui Erou îndreptată spre Ardealul atâta de iubit, mici steaguri tricolore.

Bătrânul *Polihroniade* se urcă pe unul din tunurile statuei și citi o poezie patriotică.

FOIȘOARA

Refugiații Ardealului

— Scrisori din pribegie —

de Dr. Ioan Mateiu.

(Urmare)

Când auziam spunându-se din gura unui om vrednic de încredere, că oștirea românească are să fie în două săptămâni la Brașov, unde el e însărcinat să îndeplinească poruncile Craiului românesc, ni se părea, că vedem aievea orașul amintirilor noastre scumpe îmbrăcând haină de sărbătoare. Bucuria noastră creștea în acele zile, cum cresc Feți frumoși basmelor, căci ce putea fi mai așteptat și mai dorit, decât revederea satului și sărutarea pământului, unde ne-am născut și unde măicuța noastră ne-a legănat în cântece duioase? Dar această bucurie avea să fie acum cu atât mai mare, cu cât știam, că de aci încolo viața noastră nu va mai fi otrăvită de asupririle ungurești, ci ea se va desfășura senină și binecuvântată în cuprinsul Ardealului slobod sub aripile ocrotitoare ale României mame. Ce sfântă credință era aceasta, care ne întărea sufletele

și ne ridică inimile spre zările albastre ale Ardealului nostru iubit.

Dar iată că cerul nădejdlor noastre se întunecă deodată. Visurile noastre, pe cari le-am scăldat în lacrimi și le-am alintat în cântece cu soare, se sfărâmă ca o stâncă lovită de trăznete ascuțite. Năvala biruitoare a oștilor românești se oprește pe neașteptate. Nu din pricina oboselii ori a slăbiciunii și cu atât mai puțin din împotrivirea Germanilor, cari deși îndoiți de mulți și înzestrați cu cele mai bune tunuri și mașini ucigătoare, au fost siliți să se dea înapoi cu pierderi uriașe în fața vitejiei fără seamăn a soldaților noștri. Românii nu voiau să știe de înfrângere. Ei aveau un singur dor și o singură țință: biruința. Și aceasta avea să vie, încet, cu sânge mult, dar strălucitoare și mântuitoare. Și dacă totuși n'a venit, de vină a fost slăbiciunea rusească. La Tarnopol în Galiția, număroasele oști rusești au aruncat armele și au trecut în tabăra dușmanilor. Cei credincioși, văzându-se părăsiți, s'au dat înapoi, lăsând în mâna Austriecilor Galiția și Bucovina, pentru cari de trei ani de zile a curs sângele rusesc în valuri neoprite. Dușmanul amenință acum Moldova și

din spre miazănoapte. Vânzarea muscălească o puneă în primejdia de-a fi cotropită, cum s'a întâmplat cu celelalte părți ale României din pricina mișeliei Țarului, care abia acum a eșit la iveală din documentele tainice tipărite în gazete. Sărman neam românesc! Suferințele pe cari le-ai îndurat sute de ani, nu încetează nici acum. Te-ai luptat împotriva păgânilor, ai pus pieptul la hotare ca să aperi pe alții de sabia turcească, ți s'a prădat țara, ți s'au furat copiii, și agonisita, de-ai rămas numai cu sufletul, dar nu ți-ai pierdut credința. Te-au înșelat în trecut Craii îngâmfați și măreți ca să-i scoți din peire, le-ai apărât țările lor cu jertfa vieții tale, iar când ai cerut răsplata ostenețelor, ai fost vândut și părăsit. Așa a fost în vremile bătrâne, așa se întâmplă și astăzi. Și cine simte mai dureros nenorocirea ta de-acum, decât noi pribegii din Ardeal, cari căutând scăpare sub steagurile României, așteptăm ca niște copii orfani ziua dreptății și a învierii luminate. Rătăcitori de-un an de zile, cu sufletul bolnav de dörul plaiurilor noastre, noi vedeam în sfârșit înălțându-se soarele nădejdlor, care să ne lumineze drumul spre casă. Incepusem să ne strângem sărăcia pribegiei și să fim gata pentru ziua, când ni se va împărtăși bunăvestirea revederii Ardealului.

(Va urma).

Mulțimea porni în trei mase compacte, pe Bulevard și pe calea Victoriei, în strigătele de *Trăiască armata Română, Trăiască Regele și Regina*.

Calea Victoriei, până dincolo de Ateneu, era ca un tablou de feerie. Clubul liberal, hotelul Luvru, Capșa, cluburile conservatoare, Te-rasa, biserica Kretzulescu, fațada Teatrului Național, Fundația universitară Carol I, toate erau luminate, cu lampioane, cu becuri electrice colorate ori cu gaz aerian, iar balcoanele erau împodobite cu covoare românești și orientale. Între teatru și palat, numeroase arcuiri luminoase de triumf.

O explozie de bucurie s'a produs în momentul când poliția, constrânsă, a dat drumul mulțimei în curtea Palatului.

Strigătele de «ura» nu mai conteneau. Aici în fața sălei Tronului, au vorbit studenții Fotino, președintele centrului studențesc și Rally.

O retragere cu torțe s'a făcut la ora 10 jum. La ora 10 suveranii au ieșit în automobil străbătând cu greu mulțimea. Poporul i-a aclamat pentru înțelepciunea cu care au condus țara, aducând mărirea României. (D.)

Consemnare

despre sumele subscribe până acum pentru zidirea *catedralei din Cluj*:

1. Dr. Aurel Vlad, șef de resort . . .	Cor. 5000
2. Dr. Aurel Lazar, șef de resort . . .	2000
3. Nicolae Ivan, asesor cons. . .	2000
4. Ionel Comșa, secretar general . . .	2000
5. Dr. Nicolae Iltu, medic . . .	2000
6. Dr. Vasile Pahone și soția . . .	2000
7. Preotul Patrichie Marcu și soția . . .	2000
8. Dr. Ilarion Pușcariu, arhiman-	
drit vicar arhiepiscopesc . . .	1000
9. Teodor Herman, protopop . . .	1000
10. Nicolae Borzea, protopop . . .	1000
11. Vasile Duma, protopop . . .	1000
12. Dr. Lucian Borcea, avocat . . .	1000
13. Dr. Nicolae Comșa, prefect . . .	1000
14. Dr. Zosim Chirtop, prefect . . .	1000
15. Dr. George Dubleş, prefect . . .	1000
16. Dr. Ioan Popp, avocat . . .	1000
17. Dr. Ștefan Rozvan, avocat . . .	1000
18. Dr. Gavril Buzura, avocat . . .	1000
19. Dr. Pavel Roșca, profesor . . .	1000
20. Pompei Morușca, preot . . .	1000
21. Dr. Andrei Buzdug, catechet . . .	1000
22. Nicolae Macrea, dir. de bancă . . .	1000
23. Ioan de Preda, avocat . . .	1000
Total .	33,000

Subscriberile se continuă, — și avem nădejde întemeiată, că sprijiniți de P. S. Lor Domnii Episcopi și de toți fruntașii vieții noastre bisericesti vom putea arăta un rezultat mulțumitor.

„Asociațiunea pentru literatura română, și cultura poporului român“.

Nr. 413/1919.

Concurs

Devenind vacant, prin abdicare, *postul de Directoare a internatului împreună cu școala «Asociațiunii»*, se publică concurs pentru acest scop, cu următoarele condiții:

1. Concurențele să fie bune gospodine și cu îndemânare în menajul practic;
2. Să aibă, ca pregătire școlară, cel puțin școala civilă sau echivalentul acesteia;
3. Să fie trecută de 24 de ani;
4. Să aibă purtare morală neexcepționabilă;
5. Angajarea se face deocamdată pe un an de zile, cu o retribuție anuală de K 2400. — și un adaus de scumpete de 50%, împreună cu întreaga întreținere în internat.

Reflectantele își vor înainta petițiile, adju-state cu documentele necesare, *Comitetului central al «Asociațiunii»*. (Sibiu, Nagyszeben, str. Șaguna Nr. 6), până la 25 August n. a. c.

Sibiu 6 August 1919.

A. Bârseanu
prezident.

Romul Simu
secretar supl.

Urmările ocupației. Armata română intrând în Budapesta, după lupte victorioase, a produs o mare demoralizare în toată mișcarea bolșevistă nu numai din Ungaria, ci și din celelalte țări.

Din București se anunță, că acolo au sosit delegați ruși bolșevici pentru a trata despre urmistiți. În Germania spartachiștii pierd zilnic din trecerea ce o mai aveau în unele locuri.

După trupele române, au intrat Marți și trupe franceze în Budapesta, iar în zilele următoare trupe engleze, americane și ceho-slovăcești.

Știrile zilei

Din capitala ocupată. Joi s'a oficiat, în capela română a caselor Gojdu în Budapesta, un serviciu divin, la care au luat parte și comandanții militari români în frunte cu generalul *Holban*, care este guvernatorul Budapestei. A urmat apoi defilarea trupelor pe bulevardul Andrassy în mijlocul unei mulțimi uriașe de oameni.

Condițiile. Comandamentul român în Budapesta a pus ungurilor următoarele condiții:

1. Dezarmarea întregii armate maghiare.
2. Predarea materialelor de război și a a fabricilor de acest material.
3. Teritoriile ocupate de armata vor fi administrate de ea, iar restul țării de 15 mii soldați maghiari, cărora comandamentul român le va da arme.

4. 50% din materialul de cale ferată.
5. 30% din vite.
6. 20 mii vagoane de grâu și 10 mii vagoane de porumb.

Ungurii au răspuns că primesc condițiile puse.

Reforma agrară în Bucovina. La Cernăuți au fost chemate delegațiile din Bucovina spre a se sfătui asupra reformei agrare. S'au ținut sfaturi între 36 delegați țărani, 6 reprezentanți ai marilor proprietari, 2 ai preoșimii, 2 ai învățătorimii, 2 ai cântăreților bisericesti, și apoi secretarii de servicii.

S'a dat cuvânt pe rând delegaților să arete care este dorința celer pe cari îi reprezintă. Țăranii au arătat că, cu 3 fâlcii de pământ (cam cât au în mijlociu sătenii bucovineni) nu se poate trăi. Trebuie prin urmare să li se dea pământ.

Reprezentanții marilor proprietari au arătat rostul proprietarilor de pământuri întinse.

Reprezentantul autorității, dl ministru delegat Nistor, a făgăduit că va ținea seamă de observațiile făcute.

Apel. Comitetul reuniunii de meșeriași «Andreana» din *Sebeșul săsesc*, în ședința din 3 I. c., a luat hotărârea să se adreseze prin apel către reuniunile surori, și să le roage să desbată în sinul lor problema ținerii unui *congres de meșeriași*. Reuniunile sânt rugate a comunica sus numitei Reuniuni păreriile cu privire la congres, pentru a se putea face mai departe pașii necesari în această direcție.

Militare. Concursuri pentru ocuparea locurilor vacante la școalele militare pregătitoare de *ofițeri activi* (infanterie, geniu, administrație, cavalerie, artilerie și marină) se țin la Iași, Sibiu și București. În Sibiu pentru candidații din Transilvania, Bănat și Maramurăș, dela 22—26 August inclusiv, în localul școlii de cadeți. — Doritorii de-a avea *formularele* necesare pentru petiții, le vor cere dela Resortul cultelor (Sibiu, strada Poplăcii 7).

Pentru învățători. Conform notei circulare a Resortului cultelor și instrucțiunii publice, Nr. 8129—1919, se aduce la cunoștință învățătorilor, că aceia cari doresc a ocupa posturi de stat, sânt îndrumați a nu se adresa cu petiții nici de soțul acesta și nici de altă natură direct Resortului cultelor, ci totdeauna numai *revizoratelor* școlare, care vor ști să-și facă datorința mai departe.

Învățătorii confesionali, cari vor să treacă la stat, au să obțină și de aici înainte învoirea autorității superioare confesionale.

Pentru liniștirea învățătorilor confesionali, li se comunică și aceea, că salarizarea lor se va face într-o toată *egală* cu a învățătorilor de stat.

Ilustrațiune Română de actualitate, sub titlul *Critica*, apare în București, Strada Patriei 15. Director proprietar: I. G. Bunescu. Ilustrațiunea apare lunar. Nrul din Iulie cuprinde *frumoase vederi din călătoria Suveranilor noștri în Ardeal*: În stația dela Bistrița, Regina în Baia de Criș, Fetele din Câmpeni cântând din buciom (tulnic), Regina în horă la Câmpeni, Regele și Regina la mormântul lui Mihai Viteazul și la al lui Iancu, Suveranii la Alba-Iulia, și alte numeroase ilustrațiuni. — De vânzare în librării.

Hymen. Cunoscuta artistă din București, dsoara *Aurelia Cionca*, s'a fidanțat cu dl căpitan *Horia Pipoș*, fiul regretatului publicist Pompiliu Pipoș.

DI George Stanciu, sub-ofițer de administrație, s'a înscris ca membru fondator la Reuniunea meșeriașilor români din Sibiu, achitând taxa de 100 cor.

La liceul «Timotei Cipariu» din Ibașfalău s'au început înscrierile la 1 I. c. Frecvența e mare, mai ales din cauza internatului, aranjat modern, de lângă liceu. În internat, în caz că va fi loc, se primesc elevi și numai cu locuință, fără întreținere completă. Elevele se pot înscrie ca privatiste, dar vor putea urma cursurile și vor fi întrebate ca și elevii ordinari. La înscriere se plătesc 100 coroane.

Secție județeană în Târnava mică. Primim: În 2 August 1919 învățătorii români din județul Târnava mică s'au întrunit la Diciosânmărtin, pentru a se constitui, conform statutelor primite de congresul învățătorilor români, în secție județeană. Sub presidenția dlui prefect Dr. Marcian *Căluț* se încep lucrările adunării la ora 3 1/2 p. m. După o vorbire scurtă, adresată de învățătorul Ioan *Langa* oaspeților și colegilor prezenți, se procedează la constituirea secției județene. Se aleg, la propunerea unei comisii de 5 membri, ofițerii secției: Dumitru *Todoran* președinte, Alexandru *Macarie* v. președinte, Ioan *Sighișorean* notar, Ioan *Langa* casier, și *Dămian* bibliotecar; apoi 6 membri în comitetul secției județene și 3 cenzori. Se prezintă un proiect de statute, care până la proxima ședință comitetul județean îl va prelucra și modifică după trebuințele și împrejurările locale.

Urmează disertațiile colegilor Ioan *Sighișorean* și Ilarion *Gheaja*, ascultate cu viu interes.

După aceasta, dl revizor școlar Petru Giura dă învățătorilor, într-o consfătuire intimă, unele deslușiri cu privire la viitorul apropiat al școalelor și îndigări administrative școlare. Seara la ora 8 1/2, învățătorii și conducătorii administrației, în frunte cu dl prefect, iau parte la o cină comună, în cursul căreia s'a toastat pentru M. Sa Regele, pantru armată, șeful instrucției publice ș. a., cântându-se imnul regal și alte cântări naționale. I. L.

Câți sântem? Eată, după ultimele date statistice, situația locuitorilor din România Mare:

13 milioane români;
1.500.000 evrei, 700.000 ruși și ucraineni, 100.000 bulgari, 1.700.000 unguri, 800.000 nemți (împreună cu cei din Torontal) și 350.000 alte naționalități.

În total avem 18 milioane de locuitori.

Probleme de industrie națională. Sub această numire a apărut o broșură de inginerul *Victor I. Blășian*. Este o lucrare de mare însemnătate și merită să fie citită în cercuri cât mai largi. Prețul 2 Lei.

Teatre în Sibiu

Cinematograful Orașului. Piața Hermann. Directoare: D-na M. Scholtess. Zilnic program interesant. Începutul la ora: 9 seara.

Cinematograful Apollo. Strada Schevis. Directoare: Dna Emil Toth.

Marți și Miercuri: *Să se facă lumină*, film în 3 acte.

În curând: *Europa sub Ocean*, splendidă dramă, cu Enrieta Vanderbilt. Începutul la ora: 9 seara.

Nr. 5426/1919.

(219) 1—3

Concurs

Pentru liferarea de:

1. carne de vită,
2. carne de vițel,
3. carne de porc,
4. unsoare, — toate de prima calitate, pentru alimentarea alor 120—200 elevi din Seminarul «Andreian» din Sibiu, pe anul școlar 1919/20.

Reflectanții să-și înainteze cererile Consistorului arhidiecezan până în 7/20 August a. c. unde pot afla și condițiile speciale pentru încheierea contractului.

Sibiu, din ședința Consistorului arhidiecezan, ca senat episcopesc, ținută la 22 Iulie 1919.

Dr. Harion Pușcariu
vicar arhiepiscopesc.

Nr. 331/1919 Prot.

(192) 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de învățător la școala confesională ort. română din Tichindeal, protopopiatul Agnitei, se descrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

- a) Ajutor dela Consistorul Arhidiecezan 300 cor.
 - b) Dela comuna politică 323 cor.
 - c) 5‰ din darea directă 97 cor.
 - d) Arândă dela 2 livezi 160 cor.
- 1/4 jugăr de grădină.
 - Locuință în edificiul școlii.

Dela învățătorul ales se cere: Pe lângă prevederea învățământului în școală să conducă pe elevi în Dumineci și sărbători la biserică și a cânta cu ei la sf. liturgie.

Concurentul înainte de alegere să se prezinte în vre-o Duminecă sau sărbătoare în biserică din Tichindeal spre a se face cunoscut poporului.

Cererile de concurs provăzute cu documentele prescise să se aștearnă oficiului protopopesc al tractului Agnitei.

Agnita, la 12/25 Iulie 1919.

În înțelegere cu comitetul parohial concernent.

Oficiul protopresbiterial la autorizarea dlui protopresbiter Ioachim Muntean prin

Ioachim Părau
cap. ppsc.

Nr. 302/1919 prot.

(205) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului vacant de învățător la școala confesională ortodoxă română din Agnita, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sânt:

1. Salarul legal dela biserică, Consistor și stat, de plătit în rate lunare anticipative.
2. Cvarțir natural în edificiul școlii și lemnele de foc trebuincioase.
3. Grădină de 600 m² din care 1/4 va trebui cultivată cu pomi, pentru care lucru învățătorul va primi o remunerație anuală de 20 cor.

Învățătorul ales, pe lângă prevederea instrucțiunii în școală, e îndatorat să conducă elevii Dumineca și sărbătoare la biserică și să cânte cu ei la sf. liturgie. Cei destoinici să formeze cor, vor fi preferiți și separat remunerați.

Cererile de concurs, înzestrate cu documentele cerute de legile în vigoare, să se înainteze subscrisului; iar concurenții să se prezinte în vre-o Duminecă sau sărbătoare în biserică, spre a-și arăta destoinicia în cântări și a face cunoștință cu poporul.

Agnita, la 26 Iunie 1919.

În înțelegere cu comitetul parohial concernent.

Ioachim Muntean
protopop.

Nr. 125/1919.

(204) 1—3

Concurs

Pentru întregirea unui post de învățător la școala tractuală din Dobra, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariție în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul precis de lege, la care fondul școlar contribuie cu 1200 cor., ear restul este întregire dela stat, votată sub Nr. 53396 VI c., din 30 IX 1914; și
2. Cvarțir în natură și grădină, sau relutul legal.

Petițiile de concurs să se înainteze oficiului protopresbiterial din Dobra.

Intrucât alesul va fi în stare să instrueze și conducă cor bisericesc și pentru concerte, va fi ales dirigent al Reuniunii de cântări din Dobra și va primi o remunerație de 400 cor. anual.

Dobra, la 2/15 Iulie 1919.

Comitetul protopresbiterial gr.-or.

Iosif Morariu
protopop.

Nr. 147/1919.

(206) 1—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor de învățători la școlile confesionale ort. rom. din comunele mai jos arătate, se descrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

1. Blasfalăul de jos, cu salar legal și anume 600 cor. dela biserică iar restul dela stat, cortel în natură în edificiul școlii.
2. Blasfalăul de sus, cu salar legal și anume 600 cor. dela biserică, iar restul întregirii dela stat, cortel în natură și doi stânjini lemne de foc.

Cererile de concurs susținute cu documentele de lipsă se vor înainta în termenul deschis la oficiul protopresb. ort. rom. în Bistrița, ear concurenții, cu observarea presciselor regulamentare se pot prezenta în parohii spre a face cunoștința poporului.

Bistrița, la 9/22 Iulie 1919.

Oficiul protopresbiterial ortodox român în înțelegere cu comitetele paroh. respective.

Gregoriu Pletosu
protopop.

Nr. 397/1919 of. protop.

(196) 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului de învățător la școala primară conf. gr.-or. română din Rohia, protopresbiteratul Cetății-de-peatră, în conformitate cu rezoluțiunea Consistorială din 23 Mai a. c. Nr. 3884/1919 Școl. și cu concluzul comitetului parohial din Rohia ditto 29 Iunie v. a. c. public concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul legal: 300 cor. din repartitie pentru popor; 300 cor. ajutor permanent dela P. V. Consistor; diferența de salar dela stat, votată prin rescriptul ministerial Nr. 56549/1915.
2. Cvarțir deplin corespunzător în edificiul școlii.
3. Relut de grădină de 20 cor.

Învățătorul ales, pe lângă îndatoririle statore de norme în vigoare, are să conducă regulat în Dumineci și sărbători elevii la biserică și să-i învețe și cânte cu ei răspunsurile liturgice. Concurenții apți de-a înjgheba și conduce cor cu elevi ori adulți, vor fi preferiți și retribuiți special pentru cor.

Reflectanții să-și înainteze petițiile de concurs sprijinite pe documentele cerute subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul indicat și să se prezinte și afirme în vre-o sărbătoare poporului ca concurenți.

Lăpușul-unguresc, la 1/14 Iulie 1919.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. român al tractului Cetatea-de-peatră.

Andrei Ludu
protopop.

Consiliul Dirigent. Resortul Ocrotirii Sociale

Nr. 3411/1919.

(298) 2—3

Publicațiune

La institutul pedagogico-curativ de stat din Ineu (jud. Arad) vor fi aplicați cu începerea anului școlar 1919/20 *trei învățători cu diplomă* în calitate de profesori practicanți de pedagogie curativă cu un salar anual de 3600 cor. și întreținerea întreagă.

Datorința lor va fi de a crește și instrui în mod practic copii defectuoși la minte și de a se exercita în cunoștințele teoretice și practice ale pedagogiei curative în așa măsură, ca după depunerea nului examen special să poată fi numiți definitiv în calitate de profesori pedagogico-curativi.

Vor fi preferiți cei, cari cunosc limba franceză, ori germană — aceștia vor fi trimiși mai târziu în străinătate pentru perfecționare. Vor fi preferiți apoi cei cu cunoștințe de agronomie, grădinărit, cei cu dexteritatea în lucruri minuțioase și cei ce se pricep la muzică.

Cererile provăzute cu documentele necesare vor fi înaintate până la 20 August n. la Resortul Ocrotirii Sociale în Sibiu (Str. Friedenfels Nr. 16).

Sibiu, la 1 August 1919.

Dr. Moldovan
secretar general.

Nr. 312/1919 Prot.

(193) 2—3

Concurs

Pentru întregirea a 2 (două) posturi de învățători la școala confesională ort. română din Agnita se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sânt:

1. Salarul legal, dela biserică pentru ambii învățători 600 cor., restul dela Consistor și stat, de plătit în rate lunare anticipative.
2. Cvarțir natural în edificiul școlii pentru un învățător, eară pentru al 2-lea bani de cvarțir dela stat și lemnele trebuincioase dela comună.
3. Grădină de 600 m² din care 1/6 se cultivă cu pomi.

Învățătorii aleși, pe lângă prevederea instrucțiunii în școală sânt îndatorați a conduce elevii în Dumineci și sărbători la biserică și a cânta cu ei la sf. liturgie.

Cererile de concurs înzestrate cu documentele cerute de legile în vigoare să se înainteze subscrisului; iar concurenții să se prezinte în vre-o Duminecă sau sărbătoare în biserică, spre a-și arăta destoinicia în cântări și a face cunoștință cu poporul.

Agnita, 2 Iulie 1919.

În înțelegere cu comitetul parohial concernent.

Ioachim Muntean
protopop.

(191) 3—3

Concurs

Pentru întregirea unui post de învățător la școala tractuală din Dobra, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariție în «Telegraful Român».

Dotația împreună cu acest post este:

1. Salarul prescise de lege, din care 1200 cor. se achită din fondul școlar, ear restul este întregire dela stat votată.
2. Cvarțir în natură și grădină, — sau relutul prescise de lege.

Se observă că alesul învățător intucât va fi în stare să instrueze și conducă cor bisericesc și de concerte, va fi ales dirigent al Reuniunii de cântări din Dobra și va primi o remunerație anuală de 400 cor.

Dobra, la 8/21 Iulie 1919.

Comitetul protopresbiterial.

Iosif Morariu
protopop.